

Hordaland fylkeskommune
Kultur- og idrettsavdelinga
v. Anna Elisa Tryti
Postboks 7900
5020 BERGEN

Hordaland Fylkeskommune

18 DES 2014

Bergen 8.12.2014

Rapport fra utstillingsprosjektet BRUDD 2014

Vi i Bymuseet i Bergen og Museum Vest takker for den generøse støtten fra Hordaland fylkeskommune til utstillingsprosjektet Brudd 2014.

Vedlagt dette brevet er en felles prosjektrapport fra Bymuseet i Bergen og Museum Vest.

Mvh

Marianne L. Nielsen

Direktør
Bymuseet i Bergen

Stig Stark-Johansen

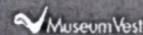

Direktør
Museum Vest

Vedlegg:

Regnskap for prosjektet
Invitasjon til utstillingsåpning Bergen
Foto av utstillingen

BYMUSEET.

museumvest.no

 Museum Vest

RAPPORT FRA UTSTILLINGSPROSJEKTET BRUDD 2014

Brudd 2014 var et felles utstillingsprosjekt utviklet i samarbeid mellom seks norske museer. Prosjektet ble støttet nasjonalt av Kulturrådet og lokalt av Hordaland fylkeskommune. Bymuseet i Bergen og Museum Vest-Nordsjøfartmuseet er de to aktørene på Vestlandet som har samarbeidet om utstillingen her. Vi har ønsket å bidra til en fornyelse av museenes samfunnsrolle samt at utstillingen skulle være en kommentar til grunnlovsjubileet 2014. I utstillinga skulle vi ta opp begreper som «vi/de andre», «utenforskap» og «det norske». Et annet mål var å bringe museene inn på arenaer der vi i liten grad er til stede i dag.

Brudd 2014 var planlagt som en fotoutstilling med korte, reflekterende tekster. Hvert museum hadde ansvar for å velge ut tre fotografier/temaer, til sammen 18 fotografier. Prosjektet hadde altså et spesielt fokus på «vi/de andre», «det norske» og «utenforskap»- relevante temaer som en kommentar til grunnlovsjubileet. Eksempler på mer konkrete temaer som fotomaterialet og teksten ville reflektere rundt var:

1. Historiske problemstillinger knyttet til forståelsen av landssvik, til behandlingen av jenter som var kjærester med tyske soldater, til forholdene på de tidligere skolehjemmene, til forholdene innenfor tuberkuloseomsorgen og innenfor psykiatrien. En ville også løfte fram utviklingen innenfor omsorgen for psykisk utviklingshemmede.
2. Synet på minoriteter/minoriteters kultur: Fokus på fornorskingspolitikken overfor det lulesamiske samfunnet og på romfolks liv i Norge, før og nå.
3. Ulike nåtidige problemstillinger knyttet til inkludering/ekskludering som f. eks i krig for nasjonen- Afghanistan vs «gutta på skauen», hvilke verdier som er blitt formidlet gjennom dagens 17. mai-feiring og papirløses situasjon i dag.

Noen av disse emnene har blitt behandlet innenfor tidligere Brudd- og Hot Spot-prosjekter, og de seks deltakende museene som har deltatt favner samlet sett over et bredt erfarings- og kompetansefelt. Vi har også hatt ønsker om samarbeid med ulike fagfolk og samfunnsgrupper. Vi la også opp til at innholdet i flere av de ulike delene av utstillingen ble utarbeidet gjennom et samarbeid mellom museene og ulike enkeltpersoner/grupper utenfor museene, f. eks papirløse, romfolk, FN-soldater, interesseorganisasjoner og fagpersoner. Det var et mål at enkeltpersoner og grupper som ellers ikke er representert på museene i dag skulle både medvirke og komme til orde i dette utstillingsarbeidet. Vi skulle også lage en utstillingskatalog i papir- og digital versjon. Innholdet i utstillingen og katalogen skulle også legges på ulike digitale plattformer.

Det var planlagt at de deltakende museene kunne vise utstillingen både innendør og utendørs. Museum Vest og Bymuseet ønsket å vise denne utstillingen i det offentlige byrom; en ny arena der vi kunne møte et annet publikum. Vi ønsket også å legge inn QR-koder på plakatene, slik at elever og andre kunne fordype seg i de ulike emnene.

Gjennomførte tiltak og i hvilken grad målsettingen ble nådd

Vi i Bymuseet og Museum Vest samarbeidet godt med Grønn etat i Bergen kommune og fikk løyve til å stille ut ved Lille Lungegårdsvann i en tre uker fra 28. august 2014. Deretter ble utstillingsperioden

forlenget med en uke. Svært mange mennesker passerte utstillingen ved sørenden av Lille Lungegårdsvann, og vi lyktes dermed med å bruke nye arenaer og nå ut til et nytt publikum. Vi kan derfor også si at vi på det viset ble en samfunnsaktør som var godt synlig for publikum. Et eksakt antall på hvor mange som fikk sett utstillingen kan være vanskelig å estimere, men flere hundre passerer Lille Lungegårdsvann hver dag.

Utstillingen i Bergen sentrum bestod av 24 plakater i størrelsen 2 x 1 meter med aluminiumslistor og festet til solide betongklosser. Vi fikk tildelt midler fra Kulturrådet - og da ble det engasjert en prosjektleder og fotokurator sentralt. I tillegg til de allerede bestemte museumstemaene kom nå nye temaer med i utstillingen uten at de hadde bakgrunn i museumsrelaterte prosjekt f. eks oppslaget om au pair-ene. Vi mener likevel at vi har behandlet de temaene vi opprinnelig planla- og således har vi innfridd målsetningene våre. Vi viste sterke foto med korte, konsise tekster. Her i Bergen hadde vi også noen temaer i tillegg som f. eks stengingen av Nygårdsparken for rusavhengige. Parken stengte tre dager før utstillingsåpningen og dette var derfor et svært aktuelt tema. Vi satte ikke dagsorden for denne saken, men vi var dagsaktuelle ved å ha dette emnet med. I Bergen hadde vi også ekstra oppslag om FN-soldater og homofile/lesbiske.

Utstillingen ble estetisk sett flott- og vi vil hevde at vi fikk fram våre temaer slik vi ønsket.

En digital versjon av utstillingen ble presentert på weebly med nettadressen <http://brudd2014.weebly.com> Det var QR-koder til engelsk tekst på hver plakat, og QR-koder til noen av temaene for fordypning.

Vi oppnådde i noen grad målsettingen om å la enkeltpersoner og grupper være med i utstillingsprosjektet. Barnevernskollektivet Hiimsmoen i Sand, Ryfylke, bidro med foto og tekst til tre av oppslagene. Vi hadde noe samarbeid med Skeivt arkiv, LHL, Kirkens Bymisjon, FN-soldater m. fl. På akkurat dette punktet synes vi nok at vi kunne hatt et mer forpliktende samarbeid med flere aktører enn hva vi faktisk hadde.

Åpningsarrangement

Mellom 50 og 60 mennesker fikk med seg at utstillingen ble åpnet 28. august kl. 13 00, av fylkeskultursjef Anna- Elisa Tryti. Marie Skoie understreket betydningen av BRUDD-tankegangen i sin hilsen fra Kulturrådet. Det samme gjorde direktørene i Bymuseet og Museum Vest i sine hilsener. Morten Sommerbakk fra Trappen Motiveringssenter fremførte to gripende, selvskrevne sanger om det å være narkoman. Problemstillinger knyttet til temaene for BRUDD-utstillingen ble fulgt opp samme kveld med et arrangement på Litteraturhuset. Representanter fra Megafon, Kulturrådet, forskere og politikere diskuterte demokrati og menneskeverd.

Endringer i henhold opprinnelig plan

Mindre samarbeid med eksterne aktører samt produksjon av mindre fordypningsmateriale på QR-koder enn opprinnelig tenkt kan betraktes som avvik fra søknaden. Her i Bergen produserte vi fordypningsmateriale til «våre» temaer. Felles utstillingsåpning var satt til 28. august 2014- og

ferieavvikling og tidsnød kan forklare noe av dette. Vi produserte ikke en utstillingskatalog, og dette begrunner vi med at innvilget sum til prosjektet ble litt lavere enn det vi hadde opprinnelig budsjettet med.

Videreføring av prosjektet

Brudd 2014 har blitt eksportert til Normandie, Frankrike. Den vises i en fransk/engelsk/norsk versjon i perioden 13. november- 13. desember 2014, som del av den omfattende Les Boreales-festivalen. Dette er grunnet det allerede etablerte samarbeidet mellom Museum Vest og organisasjonen CRECET i Caen, Normandie. CRECET har produsert et fransk tillegg på innholdssida der de behandler flere av temaene som handikappede barn, reaksjoner mot tyskerjenter, sigøynere osv. Det arbeides med en videre turne for utstillingen i Frankrike. Scandinavian Center i Boston, USA, ønsker også å vise utstillingen. Flere av temaene i utstillingen, er også med i prosjektet minstemme.no; et digitalt undervisningsopplegg.

Med denne utstillinga har vi i museene ønsket å sette fokus på marginaliserte grupper i samfunnet og på nye sider eller fortolkninger av det norske. Vi ønsket å åpne opp for kritisk refleksjon hos publikum med disse fotografiene og teksten. Brudd utstillingen hadde også flere sterke tangeringspunkter mot flere av målene nevnt i Regional plan for museum, iflg tiltak 42- «Musea i samfunnsdebatten», s. 62. Vi mener å ha innfridd i forhold til dette. Vi har også medvirket ved store jubileum, slik det står i tiltak 44 i samme plan. Vi vil også hevde at Brudd 2014 har svart på flere av temaene i Måldokumentet for Grunnlovsjubileet 2014, der det blant annet blir fastslått at også demokratiets utfordringer skal vektlegges, at jubileet skal sette søkelys på minoriteter og deres rettigheter i det norske samfunnet.

Til slutt vil vi framheve det gode samarbeidet mellom oss i Bymuseet og Museum Vest om utendørsutstillingen her i Bergen. Dette arbeidet har virkelig gitt mersmak, og vi håper på flere gode samarbeidsprosjekt i framtida.